

Hvordan lever en katolikk?

Samling 11, Økt 1

En introduksjon til temaet (Hele Økt 1 er en intro til temaet)

- Hva er egentlig et samfunn? Kan dere komme med en definisjon på hva det er?
 - Kan dere kanskje også komme med eksempler på forskjellige typer samfunn?
-

Definisjonen på et samfunn kan vi si sånn ca. er et område der en gruppe mennesker (større eller mindre gruppe og større eller mindre område) har noe til felles slik at de må samarbeide og/eller sameksistere for å bo der de bor eller være medlem av den gruppen de er medlemmer av. Det hver og en av oss gjør, kan gjøre, eller velger å gjøre, kan være med på å bidra inn positivt i et slikt samfunn. Så kan de valgene vi tar også dessverre være med på å skape problemer, og til og med å ødelegge dette/et samfunn(et).

Et eksempel på en type samfunn kan blant annet være lokalsamfunnet. Det er akkurat der du bor med naboer, skolen din (hvis skolen er i nærheten), noen butikker, kanskje en del andre bedrifter eller kontorer, men det kan også gårdar, sykehjem, barnehager, idrettsklubber, frisør, lege, m.m. Rett og slett det du har, ja, kanskje mer eller mindre i gåavstand.

En kommune kan også være et samfunn, en fylkeskommune er et samfunn, og Norge – landet vårt er et samfunn. Europa er også et samfunn, og det er de forskjellige verdensdelene også. Hele verden er et samfunn. Da snakker vi ofte om verdenssamfunnet.

Har du tenkt på at skolen din, og til og med klassen din er et samfunn? Joda! Kirken, eller menigheten, er også et samfunn. Familien din kan sees på som et bitelitte samfunn. Det er for så vidt en vennegruppe også.

Som du/dere kanskje skjønner på fasit-boksen ovenfor er vi alle med i ganske mange samfunn, ikke bare ett.

Regler – Trenger vi dem egentlig?

De fleste samfunn har regler. I mange samfunn er mange av disse reglene skrevet ned. Da er det selvfølgelig lover vi snakker om. Å bryte en lov kan få større eller mindre konsekvenser. Lovene som gjelder for det større samfunnet vi er med i (f.eks. lovene i Norge), påvirker også de mindre samfunnene vi er med i, som f.eks. lokalsamfunnet og familien. Vi kan f.eks. ikke stjele noe fra noen, skade noe eller noen og spesielt ikke drepe noen uten at vi bryter loven. Vi risikerer å bli arrestert og kanskje fengslet midlertidig, og kan ende opp med å få både en langvarig og alvorlig straff.

Det er også en god del regler som ikke nødvendigvis er nedskrevet, men som vi lærer oss i det vi enten vokser opp med disse reglene, eller vender oss til hvordan disse uskrevne reglene fungerer i et eller flere samfunn. Vi skjønner etter hvert at vi kanskje ikke burde banne i alle mulige situasjoner. Noen kan bli både lei seg og sinte (av og til kan det også være konsekvenser). Vi skjønner at vi kanskje ikke bør tar det største kakestykket hvis det betyr at andre får svært lite kake. Vi skjønner at vi bør hjelpe til f.eks. med opprydding slik at andre ikke må slite ekstra bare fordi vi ikke gadd å hjelpe til. Vi prøver å ikke smelle i døra hvis f.eks. en baby ligger og sover, vi bryr oss om venner hvis de har det vondt, m.m. Listen med slike uskrevne regler er uendelig.

Det er en mengde slike ting vi vet vi burde og ikke burde gjøre. Om vi følger disse uskrevne reglene hele tiden, det er en annen sak. Det som er interessant er at du, som person, ofte blir definert ut fra hvor opptatt du er av å følge slike regler. Hvis du f.eks. aldri hjelper til, aldri rydder opp, ikke tenker på hvordan andre har det, kan du lett bli en person som andre misliker.

Hva med alle reglene som er unødvendige?

...eller...finnes det unødvendige regler???

- Er det mange regler dere er uenige i (regler som ikke burde vært der) på skolen, blant venner, i familien/hjemme?

Diskuter gjerne høyt i plenum om dette.

Kunne du greid å forsvare de reglene du ikke liker så godt??

- Velg dere ut en eller to regler som dere **ikke** liker så godt. Oppgave nå er å faktisk finne svært gode argumenter for denne regelen/disse reglene. Argumentene må være så gode at de er med på å overbevise de andre konfirmantene i gruppa deres.

Her er noen regler som mange ungdommer på deres alder ofte reagerer på: Å ikke kunne bruke mobil på skolen. Å ikke kunne ha tyggis på skolen. Å ikke kunne forlate skolegården, eller å ha no-go zones (områder man ikke får være på i skoletiden). Prøving i timen/undervisningen. Leksar, karakter og anmerkninger (noen har ikke disse, eller har tatt bort noen av disse fra sin skole). Hold seg til avtaler (når du skal komme hjem om kvelden, f.eks.). Leggetid (hjemme). Begrenset skjermtid. Husarbeid/det som er forventet av deg hjemme. M.m.

Jobb gjerne sammen i grupper eller to og to. Presenter argumentene/forsvaret deres i plenum og se om det blir godtatt av de andre; om det er godt nok.

Etter dette (i plenum):

Diskuter gjerne også (hvis dere har tid) hvorfor dere mener det er bra at det finnes regler i samfunnet. Da snakker vi om lover og regler som man kan få straff for å bryte.

Hvordan *blir* et samfunn uten regler?

I kapittel 3 i YOUCAT Konfirmant ble det snakket om perfekte samfunn der mennesker levde i harmoni med hverandre og med naturen. Et av disse var Stillehavsparadiset (s. 25). Les gjerne igjennom dette på nytt.

- Tror dere slike samfunn finnes?
- Tror dere vi mennesker kan bli så opplyste at vi aldri vil gjøre onde ting mer?

Et godt filmforslag er filmen «The Wave» (tysk: «Die Welle») som direkte tar for seg dette. Filmen er en smule brutal så vær litt obs-obs hvis du/dere ønsker å se den!

For å få en god (eller bedre) forståelse et regelløst samfunn burde dere se kort-dokumentaren «Lawlessness» ([\(916\) What If The World Had No Laws? - YouTube](#)) og/eller nyhetsendingen (ikke ny nå) om Venezuela ([Lawlessness and lynchings in Venezuela - Focus \(france24.com\)](#)). Kanskje har situasjonen i Venezuela stabilisert seg når dere leser dette (det får vi jo håpe 🙏), men i skrivende stund er landet fremdeles i krise, og mange har både flyktet og flyttet derfra.

Dere kan sikkert finne lignende eller mer aktuelle artikler eller filmsnutter om andre kriser hvis Venezuela ikke er så aktuelt lenger. *Cluet* er at dette er et sted der det er unntakstilstand, der mennesker blir presset til sine ytterste grenser.



Bruk gjerne litt tid på å snakke om det dere har sett. Fikk dere med dere hvor dyriske mennesker kan bli når de blir satt under ekstremt press, opplever panikk eller ekstrem frykt?

Det finnes en del katastrofefilmer som nettopp viser hvordan mennesker lett kan endre atferd når de opplever kriser. Et eksempel er den norske filmen «Tunnelen» (Økt 5) (filmene «Bølgen» og «Skjelvet» er i samme gata. Plutselig slutter folk å tenke på andre, men tenker kun på seg selv.

Et siste spørsmål til akkurat dette:

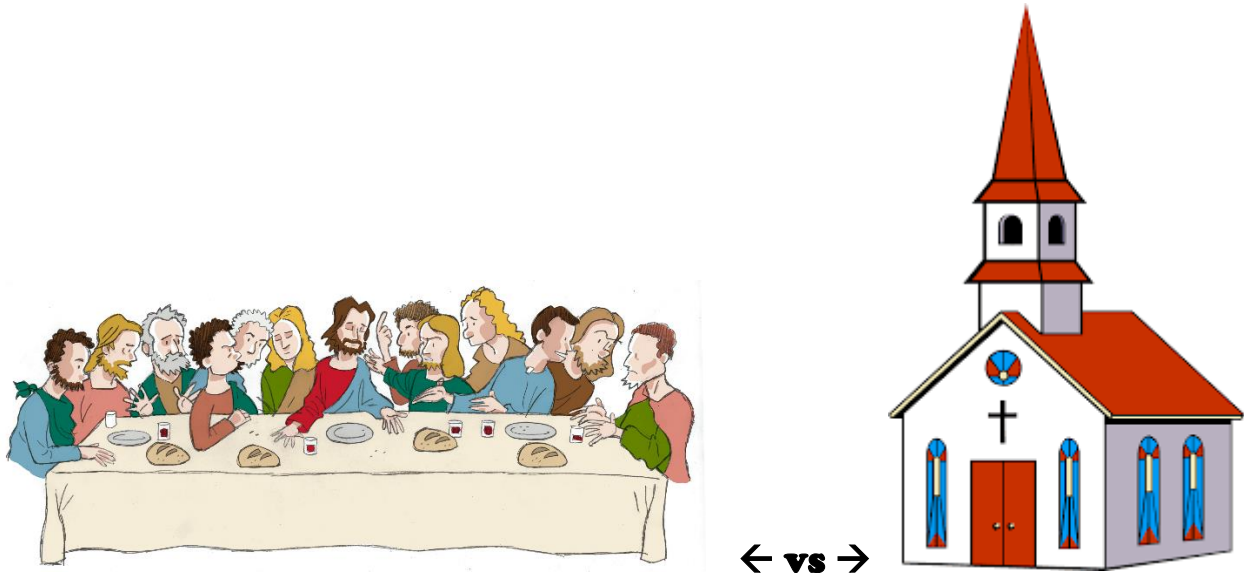
- Kan vi forberede oss nok på slike ekstreme situasjoner slik at fremdeles kan greie å tenke på andre – eller på hele situasjonen vi er i – og ikke bare på oss selv?

Før dere går videre: Tenk igjennom følgende?

- Trenger kirken å ha regler?
- Hva er egentlig forskjell på *kirken* og *Kirken* (ordene)?

Kirken, kirken og Kirkens regler

Fremdeles Samling 11, Økt 1



Når vi snakker om en **kirke** og bruke **liten k**, da snakker vi om **bygningen**. Hvis vi derimot skriver **Kirke** med **stor K**, da snakker vi (katolikker) om **alle som tilhører Den katolske kirke**.

Vi samles – akkurat som Jesus samlet sine disipler – for være sammen med Gud i hans hus (kirken), og for feire eukaristien sammen med Jesus. Vi er også Kirken i vårt daglige liv, ettersom vi bekjenner troen og prøver å leve etter den.

Når troende i andre kirkesamfunn snakker om *Kirken*, da mener de som regel alle de troende som tilhører akkurat deres kirkesamfunn. Vi kan også snakke om *Verdenskirken* og kan bruke ordet *Kirken* om alle kristne uavhengig av kirkesamfunn.

Ta en titt på det som står i **YOUCAT Katekismen** om hva Kirken er: Y → # 122. Hvis dere vil lære mer om Kirken så se videre på punktene/spørsmålene: Y # → 123 - 128.

Les også gjerne punkt 9.2 – 9.5 i YOUCAT Konfirmant.

Kirken er med andre ord et samfunn, og så langt har dere kanskje fått en forståelse av at det er viktig for alle samfunn å ha noen regler. Dette kan bety at Kirken også har noen regler.

- Hva slags eller hvilke regler har Kirken?

Snakk om/del tanker og forslag før dere går videre.

Kirkens regler

I **YOUCAT Konfirmant i begynnelsen av kap. 9**, står det noe om at «Kirken ikke er en klubb for de perfekte». Les det som står på side 79 og øverst side 80 (før punkt 9.2).

Spørsmål: Kan dere bruke egne ord og komme med en kort oppsummering av det som står her?

FAST: Som dere sikkert skjønnte – og evt. har snakket om – er kirken åpen for alle som ønsker å tilhøre den og å tro på Gud. Jesus sa selv at det var de som ikke var så perfekte som trent Gud mest. De hadde gjort livet vanskelig for seg selv fordi de hadde gjort valg som ikke var bra for dem, og ofte ikke bra for andre.

Veldig ofte velger folk feil valg (gjør feil valg) uten å være klar over det, eller fordi de ikke skjønner hva som er bra og hva som dårlig for dem. Andre kan igjen ha blitt presset til å gjøre feil valg i livet.

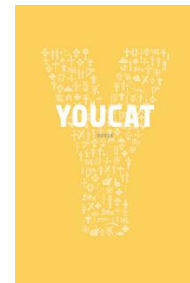
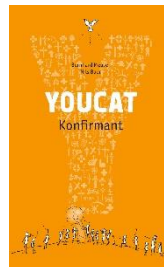
Kirken kan og burde bestå av alle mennesker, uansett hvor smarte, rike, pene, eller lure de er. Det er derfor det står at «Kirken består av syndere». En synd kan være hva som helst av ting man ikke burde ha sagt, gjort eller tenkt. Den kan også begås av alle mennesker. Det som er så fint er at vi har tilgivelse. Vi er alle syndere. Vi gjør alle feil. I kirken er det plass til oss alle uansett.

Som troende og medlemmer av kirken bør vi gjøre vårt beste for å unngå å synde. Vi må granske oss selv slik at vi oppdager og skjønner de feilene vi har begått, og dermed ber om tilgivelse både overfor Gud (i skriftemålet) og overfor våre medlemmer.

Kirken har flere regler. Dere kjenner (husker) sikkert til noen eller flere av de 10 bud (?). Disse tar vi for oss i Økt 2 til denne samlingen. Det er også noe som heter Kirkebudene. Disse beskriver hvordan vi skal praktiskere den delen av troen vår som har med Kirken å gjøre. Det er fem slike bud. Dere kan lese om de fem kirkebudene i YOUCAT Katekismen på side 190 og 191 (Y # 345).

Kirkebudene kort oppsummert:

- 1) Du skal gå i messen og ikke arbeide på helligdager
- 2) Du skal skrifte
- 3) Du skal motta eukaristien
- 4) Du skal faste
- 5) Du skal bidra fysisk (materielt) inn i din menighet.



Les gjerne litt mer om regler og organisering av Kirken i punkt 9.6 i YOUCAT Konfirmant (sidene 83 – 85). Her tas det spesielt tak i balansen mellom den åndelige og de praktiske (institusjonelle) sidene ved kirken. Pass på å få med dere henvisningene i margene underveis.

Spørsmål til slutt: Kom med eksempler på hva som er institusjonelle (praktiske) sider ved menigheten/kirken dere tilhører og hva som representerer den åndelige biten.

Praktiske: Bygningen skal holdes ved like, det skal betale strøm, pressten og ofte flere ansatte skal ha lønn, det skal organiseres katekese (som også er åndelig), det skal kjøpes inn ting til kirkekjøkkenet og til toalettene, menighetsrådet og andre grupper (for både barn, ungdom og voksne) holder møter, m.m.

Åndelige: Messene (også praktiske utfordringer der), sakramentene, katekisen, det å tilhøre kirken/menigheten som en del av kirken, å lese /fra Bibelen, å snakke om og å dele Guds ord med andre både innenfor og utenfor menigheten, veiledighetsarbeid som Adventsaksjonen (også praktisk), å besøke syke og gamle på vegne av kirken, å leve i tråd med det kirken sier (de 10 bud, kirkebudene)